

קונטרס

הַפֵּל לְטוֹבָה

יחזק ויאמץ את כל בר ישראל, שלא יפל בדעתו מפל מה
שעובר עליו, רק תמיד יסתפל על הצד הטוב שבחיינו, ואף
שָׁמַר וּמְרוֹר לוֹ, יתבונן ויסתפל היטב, ואז יבין וישפיל פי
הפל לטובה.

*

בנוי ומיסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון,
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו,
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו
הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגיס ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי חכמינו
הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש.

*

הובא לדפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עיה"ק ירושלים תוכב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: כְּדַאי לְכֹל בְּרַי יִשְׂרָאֵל
לְחֹזֵר תָּמִיד עַל דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, שְׁאָמַר
(לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד): "כְּשֶׁאָדָם
יֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאֻרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ זֹאת
הַבְּחִינָה הִיא מַעֲיֵן עוֹלָם הַבָּא", כִּי שֵׁם
בְּעוֹלָם הַבָּא אֵין שׁוֹם רַע, אֲלֵא הַכֹּל טוֹב.
וְעַל-כֵּן מָה טוֹב וּמָה נְעִים אִם הָאָדָם
מְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ בַּחַיִּים חַיּוּתוֹ, לִידַע שֶׁכָּל
מְאֻרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, וְרַאוי לוֹ לְחֹזֵר עַל
זֶה בְּכָל יוֹם לְבַל יִשְׁכַּח דְּבַר זֶה, כִּי דָרְכוֹ שֶׁל
אָדָם לְשַׁכַּח זֹאת בְּכָל יוֹם, וְעַל-כֵּן עוֹבֵר עָלָיו
מָה שְׁעוֹבֵר, אֲבָל אִם יִחְזֹר עַל זֶה בְּכָל יוֹם
מִחֻדָּשׁ, יִזְכֹּר זֹאת תָּמִיד, וְעַל-יְדֵי-זֶה יוּכַל
לְעֹבֵר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּטוֹב וּבְנְעִימִים.
(אִמְרֵי מוֹהֲרָא"ש, חֶלֶק ב', סִימָן תפ)

קונטרס

הַכֵּל לְטוֹבָה

.א

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אַהוּבִי, בְּנִי, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים
עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים בְּכָל יוֹם וְיוֹם
וְ"הַכֵּל לְטוֹבָה", כִּי דַרְכֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִעְלָמוֹת
וְנִסְתָּרוֹת לְגַמְרִי, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מוֹלִיךְ אֶת כָּל אֶחָד כְּפִי
דַּרְכּוֹ וְכְפִי שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ, וְכְפִי תְקוּנוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ לְתַקֵּן
בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן אֵין עָלֶיךָ לְהִתְרַעַם, חֲלִילָה וְחַס,
עָלָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, אֲלֵא תִכְנִים
בְּדַעְתְּךָ כִּי "הַכֵּל לְטוֹבָה", וּבּוֹדֵאֵי יֵשׁ בְּזֶה כּוֹנֵה עֲמֻקָּה
מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ — מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים כְּאֵלוֹ,
וּבּוֹדֵאֵי מִשְׂרֵשׁ נִשְׁמָתְךָ, אֶתְּהָ צָרִיף לְעִבּוֹר אֶת הַצָּרוֹת
וְהַיִּסּוּרִים וְהַמְרִירוֹת וְהַהֲרַפְתָּקָאוֹת הָאֵלוֹ שֶׁאֶתְּהָ עוֹבֵר,
וְאִף שֶׁקִּשָּׁה לְךָ מִנְּשֵׂא צָרוֹת כְּאֵלוֹ, עִם כָּל זֹאת, אַהוּבִי,

בני היקר, חזק עצמך מאד, כי בודאי "הפל לטובה", ואף שלעת עתה נעלמת ממך הטובה, ואדרבה, אתה רואה רק רעות מכל מה שעובר עליך, תאמין באמונה שלמה, כי "הפל לטובה", ואז על-ידי תקף האמונה — שתאמין שכל מה שעובר עליך הוא "הפל לטובה", אז תזכה להבין ולהשכיל ולהתבונן ולהרגיש, כי באמת "הפל לטובה".

ב.

ראה, אהובי, בני היקר, להיות רגיל לומר בכל פעם על מה שעובר עליך: שבודאי זה "הפל לטובה", ואז באמת תמשכנה עליך טובות רבות, לא-כן אם תהיה רגיל לבכות ולהתאנח איך שרע וּמַר לך, אז באמת יהיה לך רע וּמַר, ותרגיש כל מיני מרירות בחייה; ועל-כן, אהובי, בני היקר, אף שעובר עליך עכשו מה שעובר — משברים וגלים, צרות ויסורים ומכאובים רעים, הרגל את עצמך לומר על כל דבר "הפל לטובה", ואז תראה איך שהקדוש-ברוך-הוא יתפך לך "הפל לטובה", כי העקר תלוי כפי הדבור של האדם — אם האדם מרגיל את עצמו לומר ש"הפל לטובה", אז באמת נמשכות עליו טובות רבות, ולהפוך כשמתמיד בוכה ומתאנח שרע וּמַר לו, אז אף פעם לא

יצא מזה; על-כן, אהובי, בני, הרגל את עצמך לילך בדרך זו, ואז תצליח דרכך תמיד; וזכור כלל זה, כי תצטרך לו כל ימי חייה.

ג.

צריך שתחזק את עצמך, אהובי, בני היקר, בכל מה שעובר עליך בין בגשמיות בין ברוחניות, ואפלו שאתה מאבד את כספך וכו', ועוברים עליך משברים וגלים וכו', ואתה מלא צרות ויסורים ומכאובים רעים וכו', עם כל זאת עליך לדעת, כי "הכל לטובה", כי הוא יתברך מכוון רק לטובתך, וכמאמרם, זכרונם לברכה (פסחים קיח.): "הודו לה' כי טוב" (תהלים קלו, א): הודו לה', שגובה חובתו של אדם בטובתו, עשיר בשורו, ואת העני בשיו, יתום בכיצתו, אלמנה בתרנגולותיה; הינו שהוא יתברך מתנהג עם כל אחד ואחד בחשבון צדק, כדי לנקות עוונותיו, ולכל אחד הוא מנהיג ומסבב עמו באופן ובצורה אחרת לגמרי, ועל-כן אל תהיה שבור מכל מה שעובר עליך, כי על כל אחד ואחד עובר מה שעובר, והכל מפני שהוא יתברך גובה את חובתו של האדם, וכשתדע דבר זה, אז תאמר על כל מה שעובר עליך "הכל לטובה". ובאמת אם תתבונן במה שעובר בזה העולם על כל

הכל לטובה

אָחד וְאָחד — מְרִירוֹת וְיִסּוּרִים קָשִׁים וּמְרִים עַד מְאֹד, הוּא רַק מִחֲמַת שְׂאִינוֹ רוּצָה לְבָרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְחוֹשֵׁב כְּאִלוֹ הַכֹּל מִתְנַהֵג עַל-פִּי הַטֶּבַע וְעַל-פִּי הַמָּזֶל, וּמוֹצִיא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְגַמְרֵי מַחְיֵי הַפְּרָטִיִּים, וּמְכַל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו, שְׂאֵז דִּיקָא סוּבֵל מַה שְּׁסוּבֵל — יִסּוּרִים קָשִׁים וּמְרִים עַד מְאֹד, וְלִהְפּוֹךְ הַמְּאַמֵּין הָאֱמֵתִי, שְׂיִודַע אֲשֶׁר הוּא יִתְבַּרֵךְ נִמְצָא, וְאֵין זוּלָתוֹ נִמְצָא, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַכֹּל לְכָל מְשַׁנָּח בְּהַשְׁגָּחַה פְּרָטִית, אֲזִי יוֹדַע, שְׂמַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו, הוּא הַכֹּל לְטוֹבָתוֹ הַנְּצַחִית, כְּדִי לְכַפֵּר עַל מַעֲשָׂיו הָרָעִים, אֲזִי דִיקָא כְּשִׂיִודַע יְדִיעוֹת אֵלּוּ, נִתְהַפֵּךְ לוֹ בְּאֵמֶת "הַכֹּל לְטוֹבָה", וּבִרְבוֹת הַזְּמַן הוּא זוֹכֵה לְצֵאת מִכָּל הַצָּרוֹת שְׁעוֹבֵרוֹת עָלָיו; וְיִזְכֹּר כֹּלֵל זֶה, וְאֵל תִּתְעַקֵּשׁ, כִּי בְּדֶרֶךְ שְׂאָדָם רוּצָה לֵילֵךְ, בְּהַ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ (מִכּוֹת י:), אִם הָאָדָם מְקַבֵּל יְדִיעָה זֹו — שְׂהַכֹּל לְטוֹבָתוֹ הַנְּצַחִית, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְנַפֵּים לוֹ מַעֲוֹנוֹתָיו, אֲזִי תָמִיד הוּא אוֹמֵר "הַכֹּל לְטוֹבָה", וְלִהְפּוֹךְ כְּשִׂאִינוֹ רוּצָה לְקַבֵּל יְדִיעָה זֹו, אֲזִי עוֹבְרִים עָלָיו מְרִירוֹת וְצָרוֹת וְיִסּוּרִים יוֹתֵר גְּדוֹלִים מִפְּעַם לְפַעַם, עַד שְׁנִשְׁבֵּר לְגַמְרֵי; עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנֵי, הֵיךְ חָכָם, וְעַל כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ תִּרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ לֹמֵר "הַכֹּל לְטוֹבָה", וְאֲזִי תִרְאֶה שְׂיִהְיֶה לְךָ "הַכֹּל לְטוֹבָה".

ד.

צָרִיף שֶׁתְּחַזֵּק אֶת עֲצָמָךְ, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהִיּוֹת רְגִיל לְתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאִף שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שְׁקִשָּׁה לְךָ מְאֹד מְאֹד מְרֹב הַקְטָנוֹת וְהַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים שֶׁסָּבְבוּ אוֹתְךָ, עִם כָּל זֹאת, רְאֵה לוֹמֵר עַל כָּל מַה שְּׁעָבַר עָלֶיךָ "הַכֹּל לְטוֹבָה", כְּמֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֶנָּם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת ס:): כָּל דְּעָבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עָבִיד; כִּי בּוֹדֵאֵי מַה שְּׁעָבַר עָלֶיךָ "הַכֹּל לְטוֹבָה", וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (ירוּשְׁלָמִי, תַעֲנִית, פָּרָק ב:): כָּל דְּבַר שֶׁהוּא לְשֶׁעָבַר, אוֹמֵר בְּהוֹדָאָה; הֵינּוּ מֵאַחַר שֶׁכָּבַר עָבַר עָלֶיךָ הַמְשֻׁבֵּר הַזֶּה — בּוֹדֵאֵי "הַכֹּל לְטוֹבָה", כְּדִי לְהַזְכִּירָךְ לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אוּ כְּדִי לְנַקוּת מִמֶּךָ עֲוֹנוֹתֶיךָ הַמְרֻבִּים, כִּי בְּאַמֶּת יְכוּלִים לַעֲבֹר עַל הָאָדָם שְׁבָעִים שָׁנָה, וַיִּשְׁכַּח לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּבִיּוֹם הָאַחֲרוֹן, אֲזִי זִכִּיר לְעֲצָמוֹ: הֵיכֵן אֲנִי בְּעוֹלָם, וַיִּתְחַרֵּט מְאֹד מְאֹד עַל כָּל מַעֲשָׂיו שֶׁל שְׁבָעִים הַשָּׁנָה, וְכָבַר יִהְיֶה מֵאַחַר, וְלִכֵּן כְּשֶׁעָבַר עָלֶיךָ אֵיזָה מִשְׁבֵּר אוּ אֵיזוֹ צָרָה אוּ אֵיזוֹ מְרִירוֹת, עָלֶיךָ לְתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהַזְכִּיר לְךָ, שֶׁסוּף כָּל סוּף יִהְיֶה הַהֲכָרַח לְצֵאת מִזֶּה הָעוֹלָם, וְתִצְטָרֵךְ לְתֵן דִּין וְחֶשְׁבוֹן, וְעַל-כֵּן לָמָּה לְךָ לְחַכּוֹת עַד שֶׁתִּצָּא מִזֶּה הָעוֹלָם, יוֹתֵר

טוב שתשוב עכשו אליו יתברך, ועל-כן תהיה רגיל לומר על כל דבר שעובר עליך "הפל לטובה", כי בודאי הוא לטובה גדולה, איך שהוא יתברך מסבב עמך, אז אם תהיה רגיל לילך בדרך זו, תקבל את כל הפא עליך בתודה והודאה ובשמחה עצומה, ואל תהיה בטלן לומר: "אבל קשה לי לקבל את הצרות והיסורים והמרירות", כי אם לא תרצה לקבלם, אז תסבל יותר ויותר, כי הוא יתברך אב הרחמן, ורוצה בתשובת ישראל, ומחכה ומקנה ומצפה, עד שכל בר ישראל ישוב אליו יתברך בעודו בעולם הזה, ועל-כן הוא מסבב עמו כמו שמסבב, כל אחד ואחד כפי ענינו בפרטי פרטיות, ואם יש לאדם שכל, תכף-ומיד כשרק עובר עליו מה שעובר הוא חוזר בתשובה, ובא אליו יתברך, ומתחיל לדבר עמו יתברך, כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, ואומר לפניו יתברך, שהוא שב בתשובה אמיתית, והוא מקבל על עצמו מהיום לקיים את מצוותיו יתברך, ולשמר שבת-קדש, ולאכל מאכלים כשרים וכו', ואז באמת נתגלה לו, שכל מה שעבר עליו היה "הפל לטובה", אבל אם האדם הוא בטלן, ואינו רוצה לקבל דבורים אלו, אז עוברים עליו יסורים מרים ומרורים, וקשה לו מאד מאד, והולך מדכא ומעצבן מלא עצבות, מלא מרירות,

עד שהעולם חשוף בפעור, ומסתובב בזה העולם כמו בעולם התהו, ורואה לפני עיניו רק חשך, והוא מלא קשיות וספקות עליו יתברך, ותמיד מסתבך במחלקת ובמריבות עם אחרים, ושונא את בני-אדם, עד שיש בני-אדם שבאים לידי שגעון ממש על-ידי-זה, כי כשאין האדם יכול לסבל את זולתו, ויושב בודד בחדרו ושונא את הבריות, ולא יכול להשתוות עם שום בריה, ועולם חשוף בפעור, והוא נכנס בתוך עצמו, על-ידי-זה בעצמו הוא משתגע לבסוף, ועוברים עליו כל ימי חייו במרירות ובעצבון, עד שיש בני-אדם שרואים שאין להם כבר שום תקנה רק להתאבד, חס ושלום; על-כן, אהובי, בני היקר, אל תהיה בטלן, רק קח את דברי אלה אל לבך, ותאמין שהוא יתברך אב הרחמן, ורוצה שתשוב אליו, ועל-כן סבב עמך איך שסבב, ותרגיל לומר על כל מה שעבר עליך "הכל לטובה", ותהיה כל-כך רגיל בזה, עד שבאמת תראה איך ש"הכל לטובה", ואז יאיר עליך אור גדול מאד, ותראה איך שכל העולם כלו מלא אורו יתברך, כי מלא כל הארץ כבודו, וכמו שכתוב (יחזקאל מג, ב): "והארץ האירה מכבודו", כי כל העולם כלו מלא אורות. ותאהב את כל הבריות, ותהיה חזק ואמין בחייה, וכל ימי חייה יהיו ברוכים.

ה.

ראה, אהובי, בני היקר, לחזק את עצמך בכל מה שעובר עליך, ותהיה רגיל לומר ש"הכל לטובה", ואז תראה איך שבאמת יתהפכו לך כל הצרות והיסורים והמרירות שעוברים עליך לטובה גדולה, כי העקר תלוי בדבורי פיו – אם האדם רגיל לומר על כל דבר ש"הכל לטובה", אז עוזר לו הקדוש-ברוך-הוא ש"הכל לטובה", ובאמת אם תתבונן במה שעובר בזה העולם על כל אחד ואחד – משברים וגלים, מרירות ויסורים, דינים והרפתקאות, אז תראה שכל מה שעובר עליך "הכל לטובה", כמו דרך העולם שאומרים: אם מניחים את כל הצרות על השלחן, וכל אחד רואה את הצרות של חברו, וכל מה שעובר על זולתו, הוא תופס יותר טוב צרותיו, ורואה שמה שעובר עליו "הכל לטובה"; ועל-כן אל תהיה בטלן, אהובי, בני היקר, רק חזק ואמץ, ותדע שכל מה שעובר עליך הוא "הכל לטובה", ואם תהיה רגיל בזה, אז באמת תעבר על הכל.

הכל לטובה

נז

ו.

ראה, אהובי, בני היקר, לחזק את עצמך בכל מה שעובר עליך, ואל תהיה כל-כך שבור, כי מה אתה יודע איך שהקדוש-ברוך-הוא מוליך אותך, באיזו דרך ובאיזו הנהגה?! כי בודאי יש בכל מה שעובר עליך פונה עמקה, כי אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה (חלין ז:), ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו (יומא לח.), ועל-כן למה לך ללכת ממרמך ומיאש, מלא צער, מכאובים ויסורים?! הלא הכל משגח בהשגחה פרטית, והוא יתברך מנהיג אותך בדרך כזו כפי שרש נשמתך, ועל-כן ראה לומר על כל מה שעובר עליך "הכל לטובה", ואז תראה איך שבאמת יהיה הכל לטובה, העקר תהיה רגיל בזה, ואז תצליח תמיד.

ז.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר! כשאדם בצרה, חס ושלום, אז הוא בסכנה גדולה בכלליות ובפרטיות, כי אם אין אדם מחזק את עצמו בעת צרתו, הוא יכול לפל לגמרי עד מחשבות של התאבדות, ורוב אלו האנשים שמתאבדים, זה רק מפני שאין להם התחזקות, וכן ברוחניות — כשעוברת עליו צרה,

אז הוא בסכנה גדולה בענין יהדותו, כי לפעמים מתעקם הלב מאוד מאוד על-ידי הצרות והיסורים, עד שמהרהר, חס ושלום, אחר השם יתברך, כמו שכתוב (משלי יט, ג): "אולת אדם תסלף דרכו, ועל ה' יזעף לבו"; כי בזה העולם יש לאדם בחירה תמיד, וכל מה ששולח עליו הקדוש-ברוך-הוא בין טוב ובין להפוך, הוא במשקל ונסיון, וכאשר הקדוש-ברוך-הוא שולח לאדם טובות — בנים ועשירות וכל טוב, יש מי שמכיר חסדי השם יתברך וטובו עליו, ועל-ידי-זה מתעורר ומתקרב אליו יתברך יותר בצדקה ומעשים טובים וכו', ויש, חס ושלום, להפוך — שנתקים אצלו (דברים לב, טו): "וישמן ישרון ויבצעט", שמרב טוב הוא בועט בהקדוש-ברוך-הוא, רחמנא לצלן, כמו-כן להפוך כשהקדוש-ברוך-הוא מנסה ומיסר את האדם ביסורים וצרות, חס ושלום, אז בודאי פונתו יתברך היא "הפל לטובה", כדי שיזכר על-ידי-זה לשוב אליו יתברך, אבל מחמת גדל כח הבחירה, יש לפעמים, שאדרבה על-ידי הצרות, חס ושלום, נתעקם לבו ביותר מהשם יתברך, ועל-כן נאמר על הרשעים (משלי כט, ט): "ורגז ושחק ואין נחת", אבל בצדיקים נאמר (תהלים נו, יא): "באלהים אהלל דבר, בה' אהלל דבר", כי בכל דבר ובכל ענין והנהגה שהשם יתברך

הכל לטובה

נט

מתנהג עם האדם, ומסבב עמו בכל עת, יש בו (הושע יד,
י): "צדקים ילכו בם ופושעים יפשלו בם", כי לפעמים
על-ידי אותם היסורים והמניעות נופל האדם למחין
דקטניות כזה, עד שנאטם לבו כל-כף, עד שקשה לו
מאד להתקרב אליו יתברך, ואפלו לפתח פיו לדבר
עמו יתברך ולספר לפניו יתברך את צערו, גם זה
קשה וכבד עליו מאד, על-כן ראה, אהובי, בני היקר,
להיות חכם ותרגיל את עצמך לומר על כל דבר "הכל
לטובה", ותתחיל להסתפל היטב על כל הטובות
והחסדים והנפלאות שעשה כבר השם יתברך עמך
בימי חיך, עד שתראה ותשפיל, שבפעם הצרה הזאת
שעוברת עליך עתה, יש גם בה טובות והרחבות, ואיך
שהצרה גם היא "הכל לטובה", ותשמר את עצמך
מאד מאד לא לפל ביאוש, וזכר כלל זה, כי הבחירה
חפשית, ועוברים על כל אדם ואדם מרירות ויסורים,
משברים וגלים, ומנסים את כל אדם — פעם בעשירות
והרחבה, שאז אחד מתקרב יותר אליו יתברך, ואחד
מתרחק יותר ממנו יתברך, וכמו-כן בעת צרה — אחד
מתקרב יותר אל הקדוש-ברוך-הוא בעת צרתו, ואחד
מתרחק מהקדוש-ברוך-הוא בעת צרתו מרב קשיות
וספקות הנכנסים בו, על-כן ראה, אהובי, בני היקר,

הכל לטובה

להרגיל את עצמך לומר על כל דבר "הכל לטובה",
ואז על-ידי-זה אף פעם לא תברח מהשם יתברך.

ח.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, שדבר זה ידוע וכל
ישראל מאמינים בזה, שהקדוש-ברוך-הוא כלו טוב,
ומנהיג עולמו בחסד ובריותיו ברחמים, וכל מה דעבד
רחמנא לטב עבד (ברכות ס:), אף כל ההרפתקאות
והתלאות והיסורים שעוברים על כל אדם, הכל מחמת
שהקדוש-ברוך-הוא אוהב צדקה ומשפט, וכל הצדקות
והחסדים שהוא עושה, הוא מלביש בבחינת משפט
בדרךיו הנפלאות, שאי אפשר להבין כלל, וכמו שיסד
הפיטן "ובמקום משפט אין צדקה" וכו', ואתה במשפט
תעשה צדקה וכו', ועל-כן אין שום עצה ותחבולה
להנצל מפגעי ומקרי הזמן, ומכל מה שעובר על האדם,
כי אם על-ידי תפלה ותחנונים, שירבה להתפלל בכל
יום אליו יתברך, הינו שראוי לה ליחד מקום מיוחד,
שאינ שם בני-אדם, ולספר לפניו יתברך את כל לבך
וכל מה שעובר עליך בתמימות ובפשיטות גמורה,
כאשר ידבר איש אל רעהו, ואז על-ידי-זה תושע,
כמו שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מד:): לעולם
יגדים אדם תפלה לצרה, והתפלה מועלת תמיד, כי

ישועת השם היא כהרף עין ובהסח הדעת דיקא, בדיוק כמו שרוב הצרות והיסורים, רחמנא לצלן, באים בהסח הדעת, כי אין לו משג שפתאם יסתבך ביסורים, כמו-כן הישועה שלו יכולה לבוא בדיוק בהסח הדעת כהרף עין, ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לחזק את עצמך בכל מה שעובר עליך, ותהיה רגיל לפרש את כל שיחתך אליו יתברך, ותהיה רגיל לדבר עמו יתברך, ועל-ידי-זה יתחזק לבך באמונה ובבטחון חזק בו יתברך, ותהיה רגיל לומר על כל דבר "הפל לטובה".

ט.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, כי חיים נצחיים של עולם הבא, רוחניות חיות אלקותו יתברך, שעשועים ותענוגים אלו הם בלי גבול, ועל-כן אי אפשר להשיגם ולקבלם בעולם הזה, מחמת שאנו עכשו בבחינת גבול, ועל-כן אי אפשר לנו להשיג דבר זה שהוא בלי גבול, כי אם כשעובר על האדם יסורים וצרות, והוא מחזק את עצמו בכל מיני אפנים שבעולם, ואומר ש"הפל לטובה", שאז הוא מהפך את גשמיות העולם הזה והבליו, את גשמיות גופו, עד שנעשה כסא לאלקותו יתברך, ועל-כן, אהובי, בני היקר, אם אתה רוצה באמת לזכות שיאיר עליך אור העולם הבא בעולם

הנה, ראה להרגיל את עצמך לומר על כל מה שעובר עליך "הפל לטובה", ואז תראה איך ש"הפל לטובה" גדולה, ואז דיקא תזכה להפיל בו יתברך, ותמשך עליך הארה רוחנית.

י.

אהובי, בני היקר! אני רואה שעוברים עליך משברים וגלים זה ימים ושנים, ובכל פעם אתה נשבר ונופל יותר ויותר, מדוע לא תשים אל לבך, כי הפל משגח בהשגחה פרטית, והוא יתברך מכון רק לטובתך, וכל מה שעובר עליך הוא רק בשביל לנקות את חטאיך ופשעיך ועונותיך המרבים?! ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, להרגיל את עצמך לברח אליו יתברך, ותהיה רגיל לדבר עמו יתברך, פאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, ואף שנדמה לך שאין מי ששומע אותך, וכאלו חשוכים לך החיים, ואף פעם כבר לא תושע, תדע שזה נסיון מהשמים — לנסותך אם באמת פונתך לשוב בתשובה אמיתית אליו יתברך, ועל-כן ראה, אהובי, בני, כי התחלת הנסיון הוא בדבר זה — אם תזכה להתחזק מכל מה שעובר עליך, ותאמר על כל דבר "הפל לטובה", ותחזיק מעמד בכל מה שעובר עליך, אז תהיה בטוח שהוא יתברך

לא יעזב אותך, וסוף כל סוף אם תהיה חזק בתפלה ובקשה, שיחה והתבודדות – להתבודד עמו יתברך, ולספר לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך, ותחזק את עצמך להיות בשמחה, אז היקא תראה איך שכל הצרות והיסורים המרים והקשים העוברים עליך, יתהפכו לטובות גדולות, ותשיר (ישעיה יב, א): "אודך ה' כי אנפת בי, ישוב אפך ותנחמני", ותבין ותשכיל, שכל מה שעבר עליך, היה באמת "הכל לטובה"; אשרי מי שמכניס דבורים אלו בלבו, ואז טוב לו בזה ובבא, ועובר את העולם הזה בנקל, לא-כן מי שאינו רוצה לקבל את דבורים אלו, הוא נעקר לגמרי – הן מהעולם הזה והן מהעולם הבא, ועל-כן, בני, יהיה חכם, ותקבל את האמת ממי שאמרה, ותקיים את כל הדבורים האלו, ותירש העולם הזה והעולם הבא גם יחד.

תם ונשלם, שבה לאל בורא עולם!

